

TORONTO OCH MONTRÉAL – TVÅ KONKURRENSKRAFTIGA STÄDER I NORDAMERIKA

En rapport inom ramen för Mälardalsrådets arbete Benchmarking Regions

Rapporten kan beställas via
www.malardalsradet.se
kansliet@malardalsradet.se

Rapporten framtagen av Mälardalsrådet
Redaktör Anna Lundgren
Text Suzanne Dufresne

Grafisk form bybloo.se, Nyköping
Första utgåvan februari 2008

ISBN 978-91-975917-4-4

TORONTO OCH MONTRÉAL – TVÅ KONKURRENSKRAFTIGA STÄDER I NORDAMERIKA

En rapport inom ramen för Mälardalsrådets arbete Benchmarking Regions

INNEHÅLL

Förord	7
Inledning	9
Toronto	10
Montréal	23
Källor	37

FÖRORD

Sedan 2005 bedriver Mälardalsrådet projektet Benchmarking Regions. Syftet är att jämföra och lära av andra konkurrenskraftiga storstadsregioner i världen. Stockholm-Mälarenregionen konkurrerar i första hand inte med andra regioner i Sverige utan med andra storstadsregioner i Östersjöområdet, i Nordeuropa och i världen. Med framväxten av informationssamhälle och kunskapssamhälle är hjärnorna den nya råvaran och kreativ verksamhet och alltmer specialiserad produktion förläggs numera till de platser där den specialiserade kompetensen finns. I täta konstellationer med forskning och tillverkning växer kluster fram på nya platser i världen och utmanar etablerade ekonomiska kluster i de "gamla" ekonomierna i Europa och Nordamerika.

Den ständiga frågan om en region har mer att vinna på näringslivets bredd eller spets besvaras i Toronto och Montréal med både och - ett brett diversifierat näringsliv som också visar spets. Men städerna visar också prov på en påtaglig medvetenhet om den globala konkurrensen och om vikten av att skapa gynnsamma förutsättningar för företag att verka i. Stora insatser görs för att skapa attraktiva forskningsmiljöer för spetsverksamheterna och en god livsmiljö för invånarna – både nuvarande och blivande då arbetskraftsinvandringen är omfattande.

Mycket förenar Toronto, Montréal och Stockholm-Mälarenregionen – bl.a. hög internationell attraktionskraft, närhet till stor internationell marknad, väl fungerande institutioner, högteknologi och hög forskningsintensitet, kreativitet och innovationer. Men också lokaliseringen vid vattnet, skalan med inte allt för stora städer med väl utvecklade kommunikationer, kulturell mångfald, god livskvalitet och naturskön miljö.

Med dessa likheter i minnet, är det intressant att dra paralleller, att jämföra och lära och att spegla Stockholm-Mälarenregionen i dessa båda kanadensiska storstadsregioner. Rapporten har tagits fram av Suzanne Dufresne, tidigare verksam vid Regionplane- och trafikkontoret i Stockholm och numera bosatt i Kanada.

Trevlig läsning!

Johan Danielson
Generalsekreterare Mälardalsrådet

Anna Lundgren
Benchmarking Regions

INLEDNING

Vad är det som gör Toronto framgångsrikt i ett internationellt perspektiv? Många faktorer, bl a läget, storleken och tätheten, mångfalden både ekonomiskt och socialt, dynamiken med hög investeringsnivå och kreativa företag och människor, den välutbildade arbetskraften och livskvalitén med bl a tillgång till natur, kultur och service, brett utbildningsutbud och ren och säker miljö.

Enligt Mercers livskvalitémätning 2007 kommer Toronto på femtonde plats bland 350 storstadsregioner i världen – strax före Stockholm på tjugonde plats och Montréal på tjuogoandra. Alla tre regionerna ligger vid utkanten av den stora amerikanska resp. europeiska marknaden.

Torontoregionen kan inspirera Stockholm-Mälarenregionen på olika sätt, bl.a. hur Toronto har positionerat sig internationellt (inkl Greater Toronto Marketing Alliance's roll), hur man integrerat invandrare på arbetsmarknaden, hur man använder sig av mångfald, kultur och turism i regionens tillväxt och internationalisering, hur man utvecklat dynamiska och framgångsrika kluster (t.ex. finans, ICT och life sciences).

Källa: Greater Toronto Marketing Alliance (GTMA)

Greater Toronto - Nordamerikas femte största region

Källa: Greater Toronto Marketing Alliance (GTMA)

Stortoronto (The Greater Toronto Area, GTA) är Kanadas affärs- och industrihuvudstad, den femte största regionen i Nordamerika – efter Los Angeles, New York, Chicago och Philadelphia – och en av Nordamerikas snabbast växande regioner. Inom en 800 km-radie (en dags bilkörning eller en timmes flyg) har GTA tillgång till ca 150 miljoner konsumenter varav 125 miljoner amerikaner (40 procent av USA).

Med 7 000 km² yta omfattar GTA 25 kommuner och fyra "regions" (Durham, York, Peel och Halton), med över fem miljoner invånare, en arbetskraft på 2.9 miljoner, drygt 100 000 företag och en BRP (bruttoregionalprodukt) på US\$109 miljarder. Regionen är känd för sitt goda affärsklimat, moderna transportinfrastruktur och välutbildade arbetskraft.

I regionens centrum ligger staden Toronto, provinsen Ontarios huvudstad med 2.6 miljoner invånare – femte största staden i Nordamerika. Toronto är Kanadas viktigaste centrum för näringsliv och finans och har fler ledande nationella och internationella företag än någon annan stad i Kanada. Av en arbetskraft på 1.4 miljoner har 840 000 postgymnasial utbildning. Invånarna omfattar mer än 100 olika etniska grupper och språk och Toronto är efter Miami, Florida den stad i världen med näst högst antal utlandsfödda invånare.

Källa: Greater Toronto Marketing Alliance (GTMA)

En mångfald av starka ekonomiska kluster

Källa: Greater Toronto Marketing Alliance (GTMA)

Toronto präglas av en mångfald av starka ekonomiska kluster såsom flygindustri, automation och avancerad tillverkning, energi och miljö, ICT, life sciences, finans och call centers. Regeringarna på såväl federal nivå som delstatsnivå spelar en stor roll i finansieringen av Torontos kluster – t.ex en stor del av finansieringen av Medical and Related Sciences Centre, MaRS. Också staden Toronto stödjer klustren och näringslivet är aktivt, tar initiativ och samarbetar i olika projekt.

Aerospace

Flygindustrin i Ontario är Kanadas näst största, efter Montréal som ligger i provinsen Québec. I Ontario finns 19 000 arbetstillfällen, koncentrerade till Greater Toronto inom flygdesign, tillverkning och produktstöd för världsmarknaden. Toronto är världscenter för tillverkning av regionala kommersiella turbopropellerflygplan. 85 procent av kanadensisk export av flygplan och komponenter går till USA.

Flera utbildnings- och forskningsinstitutioner finns inom området; University of Toronto's Institute for Aerospace Studies, Ryerson Institute for Aerospace Development and Innovation, York University, the Association of Colleges of Applied Arts & Technology in Ontario.

Bland företagen finns Bombardier Aerospace, Goodrich Landing Gear, Honeywell, Interfast, L3 Communications, Luxell Technologies, Messier-Dowty, MDA Space Missions, Pratt & Whitney Canada, Magellan Aerospace, Northstar Aerospace. Svenska företag etablerade i Greater Toronto som leverantörer till flygindustrin är bl.a. Nederman och SKF.

Automation och avancerad tillverkning

De tre ledande biltillverkarna, General Motors, Ford och Chrysler, har sex monteringsfabriker i Greater Toronto Area. General Motors, Ford, Honda, KIA, Mazda, Suzuki, Nissan, Volkswagen, Toyota, Hyundai, Aston Martin, Jaguar, Land Rover, Subaru, Volvo, BMW och Mitsubishi har alla sina kanadensiska huvudkontor i området, och det finns dessutom drygt 700 underleverantörer. Totalt sysselsätter klustret nästan 50 000 i regionen, bara Detroit är större, och ca 1.2 miljoner bilar, lastbilar och minivan tillverkas årligen.

Svenska företag inom fordonssektorn etablerade i Greater Toronto är bl.a. Bohler-Uddeholm Precision Strip, ESAB, Fleximark, FlexLink, Nederman, Sandvik, SECO Tools, SKF, SSAB Swedish Steel, Trelleborg, Volvo Cars och Volvo Trucks.

Energi och miljö

Huvudsakliga naturtillgångar är vattenkraft och naturgas och Ontario är Nordamerikas sjunde största oreglerade elmarknad. Energisektorn i Greater Toronto omfattar många företag som producerar, transporterar och distribuerar energi samt utvecklar, bygger, driver och underhåller energianläggningar. Klustret sysselsätter över 30 000 människor.

Det finns 31 olika energiproducenter – bl.a. Ontario Power Generation, störst i GTA och Nordamerikas tionde ledande vad gäller alstringskapacitet (22 700 MW), överföringsföretaget Hydro One som äger 97 procent av nätverket, 14 olika eldistributionsföretag som totalt sysselsätter 3 000 personer – med Toronto Hydro, regionens största och Nordamerikas näst största efter Los Angeles Dept of Water & Power, 23 grossister inom kraftförsäljning, t ex Direct Energy och 24 detaljhandelsleverantörer inom kraftförsäljning. Det finns också i Greater Toronto en växande bränslektor för produktion och distribution av flygbränsle, bostadsvärmebränsle, biodiesel och naturgas. Här finns bl.a. Enbridge Gas Distribution – ett av Ontarios två gasdistributionsföretag och ett av Nordamerikas snabbast växande naturgasföretag (1.7 miljoner kunder).

Huvuddelen (40 procent) av Kanadas miljöindustri finns i Ontario varav över 40 procent (2 500 företag) i Greater Toronto Area. Området bedöms som intressant för framtida investeringar inom nya sektorer som vätebränsleceller, teknik för förnybar energi, engineering & consulting, vatten och vattenreningsystem och avfallshantering. En viktig utmaning för regionen är de stora avfallsproblemen och motståndet i staden Toronto mot avfallsförbränning/värmekraftverk pga rädsla för utsläpp och obehaglig doft. Ett annat argument mot avfallsförbränning är att det minskar befolkningens motivation för återvinning. I kranskommuner är attityden till avfallsförbränning mera positiv.

Svenska företag aktiva inom energi och miljö är bl.a. ABS Scanpump, Alfa Laval, FVB (Fjärrvärmebyrån), Nynäs Petroleum, Plymovent och Studsvik.

Call centers

Med Kanadas största call center-verksamhet lokaliserad till Ontario (40 procent), särskilt till GTA (34 procent), ligger Toronto främst bland amerikanska och kanadensiska städer. Internationella företag som har call centers här är bl.a. IBM, Minacs Worlwide, TDWaterhouse, Air Canada, RoyalSunAlliance och AMEX. Enligt PricewaterhouseCoopers analys är Torontos konkurrensfördel dess "readiness", telekominfrastruktur, kollektivtrafik och flerspråkig och välutbildad arbetskraft.

ICT

ICT-klustret i Greater Toronto Area bedöms vara ett av Nordamerikas tre ledande. Med en arbetskraft på 148 000 i över 3 362 ICT-företag konkurrerar Toronto med San Francisco och New York, och ligger före Boston och Washington DC. Nyckelsektorer är tillverkning, mjukvara och systemutveckling och tjänster. Tre intressanta områden är interactive digital media (iDM), e-learning, e-health. Toronto är världsledande inom digital microwave transmission, satellitkommunikation services och data distribution networks. Bland ledande företag finns Celestica, Xerox, Sony, IBM, CGI, Oracle, Rogers Communications, Bell Canada, Allstream, MDS och Hewlett-Packard Canada. Svenska ICT-företag etablerade i området är bl. a. Ericsson, SignOn, Special Operations Software, TAC och Transmode.

Life Sciences

Med över 100 medicin- och biotechföretag (40 procent av Kanada) som sysselsätter över 140 000 välutbildade anställda, som framgångsrikt attraherar internationella forskare och har 20 000 trainees i biotechrelaterade universitetsprogram, är Greater Toronto ett av världens mest konkurrenskraftiga life sciences center. Regionen omfattar över 60 sjukhus, varav tio universitetssjukhus, bl.a. University of Toronto, Kanadas största medicinskola.

Greater Toronto Area erbjuder biomedicinforskning och farmaceutisk tillverkning till lägre kostnader jämfört med New York, Boston, San Jose, Metro Washington DC och Dallas-Ft.Worth. Ca 20 procent av försäljningen utgör export (CAD 6.2 miljarder av CAD 32.5 miljarder om året). Kända historiska medicinska genombrott är bl.a. insulin, heparin, rabiesvaccin, pacemaker och baby pabulum. Greater Toronto täcker över hälften av Kanadas tillverkare av märkesläkemedel och 80 procent av landets tillverkare av generiska läkemedel. På plats finns Apotex och Novopharm, två av världens fem ledande företag. Kanadensiska huvudkontor för Aventis Pasteur, Bayer, Eli Lilly och Janssen-Ortho ligger i Toronto.

I Toronto Discovery District, har man samlat offentliga, akademiska och kommersiella aktörer i en integrerad forskningsmiljö som sysselsätter över 50 000 personer och genomför projekt värda över CAD 500 miljoner per år – en av Nordamerikas största koncentrerade satsningar på biomedicin. Discovery District omfattar bl.a. The Medical and Related Sciences Centre (MaRS) och The Centre for Cellular and Biomolecular

Research (CCBR). Det ideella Toronto Biotechnology Initiative (TBI) är en av världens största regionala biotekföreningar. Svenska företag här inom life sciences är AstraZeneca, Cellavision, Ferring, Getinge, Nobel Biocare, Q-Med och SCA Hygiene Products..

Financial services

Med en arbetskraftstyrka på 200 000 är Greater Toronto Kanadas finansmetropol och Nordamerikas tredje största finanscentrum. Tack vare sektorns tillväxt (41 procent mellan 1994 och 2004) har Greater Toronto gått förbi New York och Chicago. Regionen erbjuder en stabil politisk miljö, konkurrenskraftig valuta och ränteläge, välutbildad arbetskraft och Nordamerikas mest utvecklade infrastruktur för ICT. Företag inom bank, försäkring, riskkapital och pensionsfonder kan dra nytta av ett konkurrenskraftigt regelverk. Torontobörsens TSX och TSX Venture Exchange omfattar 3 369 företag, inklusive mer än hälften av världens gruvföretag.

Övriga kluster

Andra kluster i Toronto är design. Med över 25 000 designers har Toronto Kanadas största designsektor och Nordamerikas tredje största (efter New York och Boston). Modebranschen är också omfattande med 50 000 anställda varav över 50 procent i tillverkning. Inom film och television, räknas "Hollywood North" som tredje största i Nordamerika. Turismen är omfattande med 18 miljoner besökare om året och inom livsmedelssektorn finns 2 000 tillverkare av mat och dryck och kuvösen Toronto Food Business Incubator (TFBI). Generellt ligger den kreativa industrin inom staden Toronto medan tillverkningsindustrin ligger i förorterna.

Toronto – en stark kunskapsregion

Torontoregionen är en stark kunskapsregion. University of Toronto är Kanadas mest forskningsintensiva universitet och genom åren har sex Nobelpristagare utexaminerats härifrån. Ontario är också säte för ledande forskningsinstitut som National Research Council (NRC) och The Ontario Centres of Excellence.

Torontoregionen står för 35 procent av FoU i Kanada. I rangordning över världens mest innovativa regioner placerade sig Greater Toronto på 17:e plats 2005 med 381 patent och flera multinationella företag har sin forskningsverksamhet förlagd hit, bl a Xerox Research Centre of Canada, IBM Toronto Software Lab och Bell University Laboratories.

Jämförelse mellan G7-länderna visar att Kanada erbjuder mycket gynnsamma skatteförmåner för företag som investerar i FoU, och satsningar som MaRS och Toronto Discovery District gör det än mer attraktivt för forskningsintensiva företag att förlägga sin verksamhet hit.

200 000 studenter och 17 000 forskare inom Life Science

Över 200 000 registrerade studenter läser på de fem universiteten i Greater Toronto Area, University of Toronto (47 500), York University (34 100), Ryerson University (12 500), Ontario College of Art and Design (2 000) och University of Ontario Institute of Technology (1 000), samt sex Colleges of Applied Art and Technology.

Över 58 procent av befolkningen mellan 25 och 64 år har postgymnasial utbildning, 5 procent högre än Kanada i övrigt. Dessutom har 38 procent av nyligen ankomna invandrare till regionen universitetsexamen.

Satsningarna på Life sciences är påtagliga. University of Toronto Medical School är Kanadas största i sitt slag, med 17 000 forskare och en årlig budget över CAD 400 miljoner i biomedicinsk forskning. Övriga institutioner är Samuel Lunenfeld Research Institute at Mount Sinai Hospital, (Kanadas största centrum för genetikforskning och molekylärmedicin), The Hospital for Sick Children, University Health Network, Ontario Cancer Institute at Princess Margaret Hospital, the Centre for Addiction and Mental Health, Sunnybrook and Women's College Health Sciences Centre, St. Michael's Hospital, the Bioinformatics Supercomputing Centre och Joseph and Wolf Lebovic Centre for Human Genome Research and Molecular Medicine.

Toronto Discovery District – concentration för spjutspetsforskning

Juvelen inom Life Sciences är Toronto Discovery District, en forskningspark på 2 km² och Kanadas största koncentration av forskningsinstitut, företagskuvöser, företagsstöd och IT mitt i centrum i anslutning till de flesta sjukhusen.

Spjutspetsen är The Medical and Related Sciences Centre (MaRS), en idéell verksamhet som startades 2005 med initiativtagare från både privat och offentlig sektor för att främja kommersialiseringen av medicinforskning. En 110 000 m² kontors- och laboratorieanläggning (en investering av ca CAD 450 miljoner) har anlagts. MaRS driftskostnader finansieras av fastighetsintäkter, insamling av privat kapital och avgifter.

Samtidigt har en ny farmaceutisk fakultet inrättats på University of Toronto och The Centre for Cellular and Biomolecular Research (CCBR) har invigts i moderna lokaler som erbjuder upp till 400 forskare från medicin, farmaci, tillämpad vetenskap och ingenjörskonst till samarbete i tvärvetenskaplig forskning (det kallas "potentiell Nobelfabrik" i Toronto). Torontos forskare är bl.a. välkända inom genomics, proteomics och bioinformatik.

Forskningsstöd från flera olika nivåer

Stöd till forskningen kommer från den federala regeringen (bl.a. National Research Council, Canada Foundation for Innovation CFI (bl.a.pengar till universiteten), Networks of Centres of Excellence NCE), provinsregeringen i Ontario (bl.a. Ontario Research Fund ORF, Ontario Research and Commercialization Program ORCP, Ontarios Centres of Excellence OCEs; t.ex. programmet Automotive Investment Strategy inom fordonssektorn), Torontobaserade Toronto Region Research Alliance, ett innovativt ideellt nätverk av lokala ledare som startades 2005 för att främja FoU i Greater Toronto med omnejd och The Toronto City Summit Alliance.

Nordamerikas näst största kollektivtrafiksystem

Torontos infrastruktur är omfattande med sju motorvägar, ett integrerat järnvägssystem och hamnen vid Lake Ontario, en av de fem Great Lakes. Dessutom finns Kanadas största internationella flygplats, Pearson International Airport, med förbindelser till över 300 destinationer i 54 länder genom 64 flygbolag – men med dåliga allmänna kommunikationer från centrum. Flygplatsen hanterar över 30 miljoner passagerare och 350 000 ton gods om året. Ca CAD 4.4 miljarder investeras på flygplatsen för att öka passagerarkapacitetet. Hamnen har mindre betydelse (2.5 ton gods 2004).

Torontos kollektivtrafiksystem är Nordamerikas näst största och har högsta per capita utnyttjandegrad på kontinenten. Inom TTC-området (Toronto Transit Commission) används över 2 400 tunnelbanefordon, bussar och spårvagnar dagligen av 1.4 miljoner pendlare. Tunnelbanan som byggdes på femtiotalet behöver nu moderniseras. Dessutom transporterar GO Transits pendeltåg 182 000 passagerare dagligen – dvs 45 miljoner passagerare om året. Toronto har också Nordamerikas mest utvecklade infrastruktur för ICT.

En stad som växer

Stora investeringar inom fastighetssektorn pågår i centrala Toronto med en mängd storskaliga och höga byggnadsprojekt med färdigställande om 2-3 år. Allt från kontorslokaler, hotell, kultur- och idrottsanläggningar till bostadsrätter och projekt inom hälsosektorn. Några exempel:

Kontorslokaler

- Royal Bank Centre
- Bay Adelaide Centre
- Telus Tower
- SAS Institute/Canada Head Office
- Canada Life/Great West Life Office Building

Hotell

- Trump
- Ritz Carlston
- Shangri-La

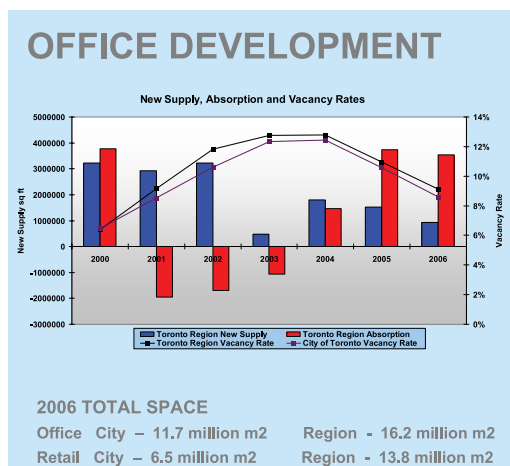
Kultur och sport

- Film Festival Centre and Tower

- Art Gallery of Ontario (utvidgning)
- Royal Ontario Museum (utvidgning)
- Royal Conservatory of Music Telus Centre (utvidgning)
- Opera House
- National Ballet School of Canada
- Gardiner Museum of Ceramic Art
- Filmport Toronto Film Studios
- Varsity Centre vid University of Toronto
- Maple Leaf Square

Hälsosektorn

- MarRS
- Discovery District.

Källa: Greater Toronto Marketing Alliance (GTMA)

Kontors-, hotell- och bostadsprojekten är marknadsdrivna. Kultur- och forskningsprojekt brukar dra nytta av sk fundraising eller donation från välgörande individer (CCBR) och grupper ("AGO's vänner"). Trots en hög byggnationsnivå står graden av lediga kontorslokaler på lagom 8 procent i centrum.

Torontoregionen – en snabbt växande storstadsregion

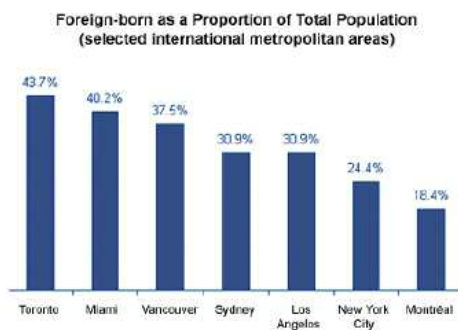
Regionen förväntas växa snabbt: från 5.4 miljoner invånare år 2004 förväntas befolkningen öka till 7.4 miljoner år 2031, dvs drygt 1.4 procent per år, en takt dubbelt så hög jämfört med Stockholm och Montréal. En sådan alltför snabb ekonomisk och demografisk tillväxt medför redan trafikstockningar och periodvis också smog.

Trots sin storlek har Toronto god livskvalitet med låg kriminalitet, en ren och proper stad och en etnisk kulturell mångfald som ses som en tillgång. I Mercers livskvalitetsmätning från 2007 rankas Greater Toronto på femtonde plats mot Stockholm på 20:e och Montréal på 22:a. Men det finns i Toronto också fattigdom och utanförskap, det syns framförallt i centrum där det är vanligt att se unga tiggare på trottoaren och i särskilda förorter som upplever skolk, droger, våld och bråk bland ungdomsgäng.

Kulturlivet är starkt och film (produktion, festival), musik (orkester, opera, ballet, jazz-festival), teater är i världsklass. GTA är t.ex. världens tredje största centrum för engelsktalande teaterproduktioner (efter London och New York). Toronto är med sin stabila politiska miljö, konkurrenskraftiga valuta, skatte- och räntepolitik, sin välutbildade befolkning och sitt öppna samhälle internationellt sett mycket konkurrenskraftigt. Inom Kanada har Toronto under senare år mött konkurrens från västra Kanada, särskilt Alberta som växer mycket snabbt tack vare stora olje- och gastillgångar.

Toronto – mest multikulturellt i Nordamerika

Kanada är ett utpräglat invandringsland som tar emot drygt 250 000 invandrare per år, varav ca 60 procent är arbetskraftsinvandrare. Den kanadensiska invandringpolitiken går ut på att attrahera personer med kunskaper och färdigheter som samhället ser behov av, vilket man parar med effektiv integrering och löfte om snabbt medborgarskap (tre år). Politiken har medfört en tolerant, för att inte säga positiv, attityd till invandring. Drygt 20 procent av landets invånare är födda utomlands. Siffran stiger till 44 procent i Greater Toronto, som tar emot 100 000 invandrare om året (40 procent av samtliga invandrare till Kanada). Historiskt sett kom invandrarna till Toronto mest från Europa och Storbritannien. Sedan 1995 kommer de flesta från Asien.

Källa: Statistics Canada 2001 Census; U.S. Bureau of the Census; Australian Bureau of Statistics.

Regionen har 1.3 miljoner människor som tillhör någon "synlig minoritet" (jämför 400 000 i Montréal).

Multikulturalismen präglar kulturliv, sport, underhållning och matutbudet i regionen. Multikulturalismen är särskilt livlig i centrum som präglas av många olika etniska kvarter med typiska affärer, restauranger, butiker, bl.a. tre Chinatowns, Koreatown, Portugese Village, Corso Italia, Little Italy, Greektown, Little Poland, Indian Bazar mm.

Nyanlända bosätter sig i staden Toronto (2/3) framför förorterna (1/3); samtidigt tappar staden Toronto innevånare som flyttar till förorterna (intercity migration).

Den sociala segregationen i Torontoregionen kännetecknas av fattigdom i första hand, inte av ras eller invandrarbakgrund. Fattiga områden brukar ha ett högre antal av invandrare. Möjligen kan det bero på faktum att första generationens invandrare i högre grad är fattiga än övriga. Studier visar en större integration hos andra och tredje generationen invandrare.

Styrelseformer i ett flernivåsystem

Kanada har en av världens mest långtgående federativa strukturer. Landet består av tio provinser, vilka har egna regeringar med vidsträckta befogenheter, samt tre territorier i norra delen av Kanada. Alla frågor som inte uttryckligen definieras som federala i landets grundlag är provinsernas ansvar. Kanadas författning ger det federala parlamentet ansvaret för försvar och utrikespolitik, handel, transport, kommunikationer, straffrätt, medborgarskap, indianer/ urinvånare, centralbank, penningpolitik. Provinsernas lagstiftande församlingar har kompetens inom utbildning, hälso- och sjukvård samt sociala frågor, ägande- och civilrätt, provins- och kommunalstolar, naturresurser, miljö, kommunfrågor, arbetsmarknadsrelaterade utbildningsprogram.

Det federala parlamentet har omfattande beskattningsrätt; inkomstskatt, omsättningskatt, skatt på flygtrafik mm över hela Kanada. Provinserna kan ta ut skatt inom sina territoriella gränser. Kommuner är "provinsiella enheter". De styrs av en demokratiskt vald styrelse som består av en borgmästare och ett varierande antal av kommunalråd (échevins). Till skillnad från den federala och provinsiella nivån har partipolitik ingen betydelse på kommunal nivå. Få provinser har idag en nivå mellan den kommunala och den provinsiella.

Provinserna Ontario

Ontario är den folkrikaste provinsen med drygt 12 miljoner invånare (nästan 1/3 av Kanadas 32.7 miljoner). Ontarioregeringen har bl.a. ansvar för sjukvård, utbildning, forskning, kultur, transport, infrastruktur, miljö- och kommunfrågor. Den har antagit The Growth Plan for the Greater Golden Horseshoe 2006 (www.ontario.ca/placestogrow) som guidelines och policy till provinsens planeringsverksamhet till år 2031, samt The Greenbelt Act som gäller sedan 2005 för att förebygga urban sprawl i The Golden Horseshoe kring Torontoregionen (32 000 km²).

Källa: Government of Ontario

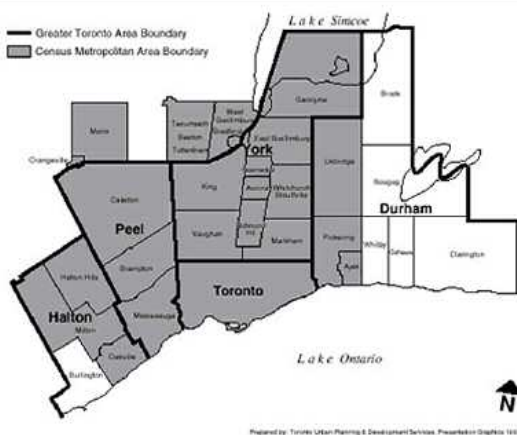
Greater Toronto Area

Greater Toronto Area (GTA) består av City of Toronto, Halton Region, Peel Region, York Region och Durham Region ("region" liknar det svenska "landskapet", utan riktig politisk betydelse). GTA är ingen enhet i Statistics Canadas befolkningsräkning. Det finns inte heller någon formell regional nivå som representerar Greater Toronto Area.

Detta har lett till skapandet av Greater Toronto Marketing Alliance (GTMA), en ideell organisation som arbetar i offentligt-privat partnerskap (PPP) mellan GTAs 25 kommuner och 4 regioner, Ontarios och Kanadas regeringar, idéella organisationer och privata företag. GTMAs affärsidé är att vara kontaktpunkten för att attrahera internationella investeringar och sysselsättning till Greater Toronto.

Go Transit opererar pendeltågssystemet inom Stortoronto: Go Train (sju linjer) och Go Buses täcker 8 000 km² och servar fem miljoner invånare. Systemet an knyter till alla

Greater Toronto Area and Census Metropolitan Area

kommunala trafiksystem. Huvudstationen är Union Station i Toronto centrum. Go Transit är Kanadas första interregionala kollektivtrafiksystem inrättat och finansierat av en provinsregering genom ett organ under transportdepartementet. Driftskostnader finansieras av passageraravgifter (80-90 procent) och Ontarioregeringen (ca 10 procent). Regeringen står också för kapital för underhåll av fordonsystem och 1/3 av utbyggnadskostnader – resten bekostar den federala och kommunala nivån.

Källa: City of Toronto

City of Toronto

I centrum vid Lake Ontario ligger City of Toronto. Den nuvarande staden är resultat av en sammanslagning 1998 av sex kommuner i dåvarande Metro Toronto – Toronto stad, Etobicoke, North York, Scarborough, York och East York Borough. Staden leds sedan 2003 av borgmästare David Miller och 44 councillors.

Toronto Transit Commission (TTC) är en kommission inom staden Toronto. Dess nio styrelsemedlemmar utses ur stadens fullmäktige. Staden har numera stora underskottsproblem och borgmästare Miller försöker vidga stadens inkomstkällor (utöver fastighetsskatten som är stadens största inkomstkälla) men möter starkt politiskt motstånd. Alternativen är serviceminskning (t.ex. öppentider på bibliotek) eller avgiftsökningar (bl.a. över 10 procents höjning av avgifter för biljetter inom TTC).

I brist på formell regional instans tar staden ledarskap i strategiska frågor – t.ex. lobbying för en starkare kanadensisk storstadspolitik och finansiering (med nätverket "The Big Cities in Canada" (<http://www.cmm.qc.ca/bc22/>)). Staden har också tagit initiativ till genomförande av en OECD territoriell studie om regionens konkurrenskraft och governance: studien har redan startat och genomförs i samverkan med den provinsiella och federala nivån.

Greater Toronto är alltså inte en formell region. I brist på en sådan organiserar samhället sig genom lösare former av samarbeten typ offentligt-privat partnerskap för särskilda insatser (GTMA, MaRS), genom Ontarioregeringens initiativ (staden Torontos sammanslagning, Growth Plan for the Greater Golden Horseshoe 2006, Green Belt Act, Go Transit), fundraising (sjukhus, kulturanläggningar, festival) mm. Tre nivåer av politiska beslut (federal, provisiell, kommunal) utan någon formell regional aktör gör arbetet tungrott. Ett exempel är TWRC (Toronto Waterfront Revitalisation Corporation) som försöker utveckla sjökanten mitt i Toronto centrum vid Ontario Lake (där intresse verkar finnas för Hammarby sjöstad som koncept).

Den politiska bilden är komplex: medan Kanadas regering leds av Conservative Party och en premiärminister från västra Kanada leds provinsen Ontario av Liberal Party.

MONTRÉAL

Källa: CMM

Inledning

Vad är det som gör Montréal framgångsrikt i ett internationellt perspektiv? Bland annat dess kreativitet och innovationsförmåga med stark koncentration av kreativ, kompetent och diversifierad arbetskraft och centres of excellence inom forskning, konkurrenskraftiga kostnader för näringsliv vad gäller riskkapital, gynnsamma skattesystem och –förmåner och mycket god livskvalité med kosmopolitiskt och dynamiskt socioekonomiskt klimat och kulturell mångfald.

Stockholm-Mälarenregionen kan lära av Montréal på många sätt: bl.a. förmågan att konkurrera med "storebror" Toronto i liknande nischer, att positionera sig internationellt och locka internationella investeringar och etableringar (inkl Montréal International MIs roll), att attrahera och hålla kvar utländska studenter och forskare, att dra till sig forskningsfonder, att i samverkan inrätta och förverkliga en innovation/klusterstrategi baserad på utveckling underifrån, att omstrukturera och modernisera universitetssjukhus som utvecklingsmotorer i life science klustret och centrumförnyelse och att skapa och anpassa en ny regional styrelsenivå (CMM).

Montréal - Kanadas andra största stad

Montréalregionen är Kanadas i storleksordning andra kommunikations- och affärscentrum (efter Toronto) samt provinsen Québecs ekonomiska och kulturella motor. Regionen står för ca 50 procent av Québecs befolkning, arbetstillfällena och BNP. På 4 360 km² omfattar regionen 82 lokala kommuner. St. Lawrencefloden som förenar Stora sjöarna till Atlanten korsar regionen i väst-öst riktning. Ön Montréal i mitten av floden är centrum. Gränsen till USA befinner sig ca 50 km söderut. Ca 130 miljoner konsumenter finns inom en 1000 km radie.

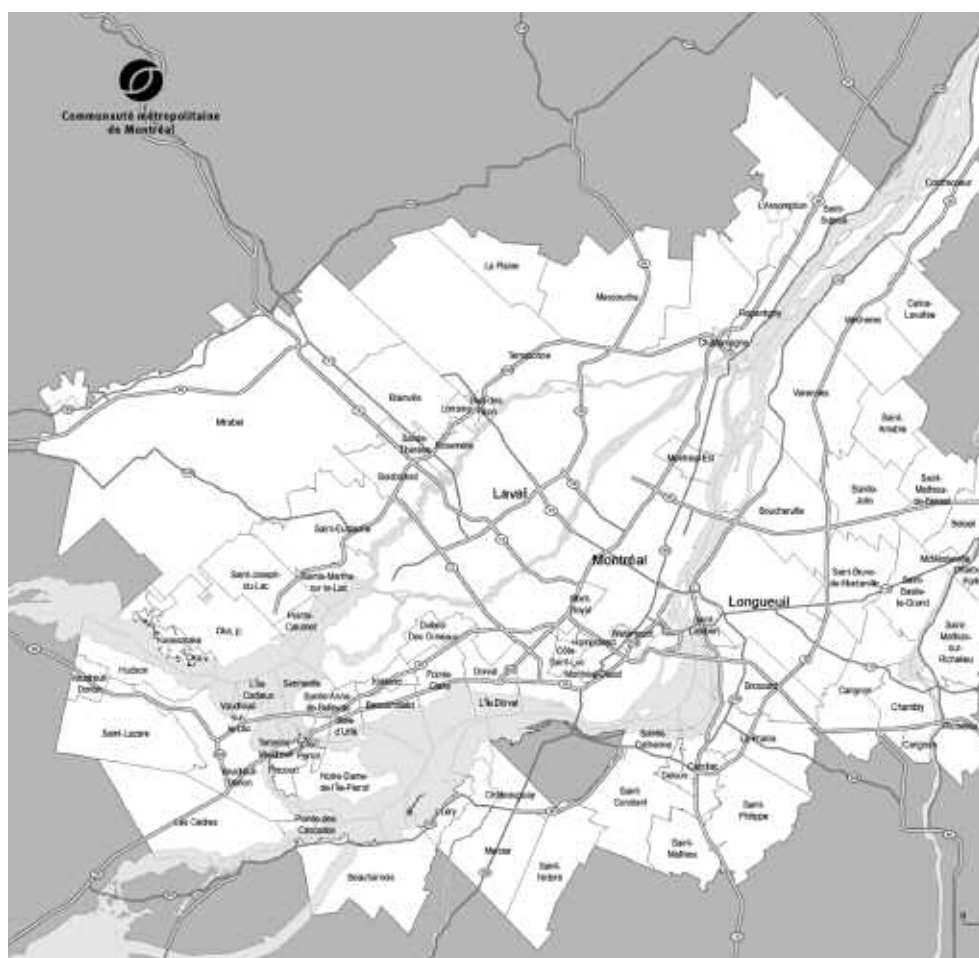

Källa: CMM

Montréalregionen har 3.5 miljoner invånare; 1.8 miljoner bor på ön Montréal (agglomération de Montréal), varav 1.6 miljoner i staden Montréal. Befolkningsstorlek och tillväxtprognos (ca 0.6 procent om året) motsvarar Stockholm-Mälarenregionen. Befolkningsstillväxten sker snabbare utanför ön Montréal. Staden Montréal står för 70 procent av regionens totala antal arbetstillfällen och 20 procent av befolkningen är född utomlands. Tjänstesektorn omfattar 78 procent av regionens näringsliv och arbetstillfällen. Sedan sjuttioalet har Montréal tappat flera huvudkontor och finansiella tjänster till Toronto – delvis pga provinsens strävan efter politisk självständighet.

Som kommunikationscentrum erbjuder regionen två internationella flygplatser (PE Trudeau med 11 miljoner passagerare om året och Mirabel för gods) och en hamn (24 miljoner ton i frakt varav 46 procent med container). Montréal hamn är viktig då den är den sista hamnen för oceangående fartyg innan omlastning måste ske för St Lawrence Seaway eller landstransport längre in i Nordamerika. Det finns många broar och ett nät av järnvägar, vägar och motorvägar.

Montréal är också beslut- och finanscentrum dit många ledande företag valt att förlägga sina huvudkontor och flera internationella institutioners huvudsäten (t ex ICAO, IATA). I regionen finns fem universitet, sju högskolor, dynamisk FoU; starka kluster (flyg och rymd, NICT, life sciences); kompetent humankapital. 2001 inrättades en regional institution - Communauté Métropolitaine de Montréal CMM) - och processen är på gång för att omdefiniera regionens självstyre och funktion. En OECD territoriell studie om regionens ekonomiska konkurrenskraft och governance publicerades 2004.

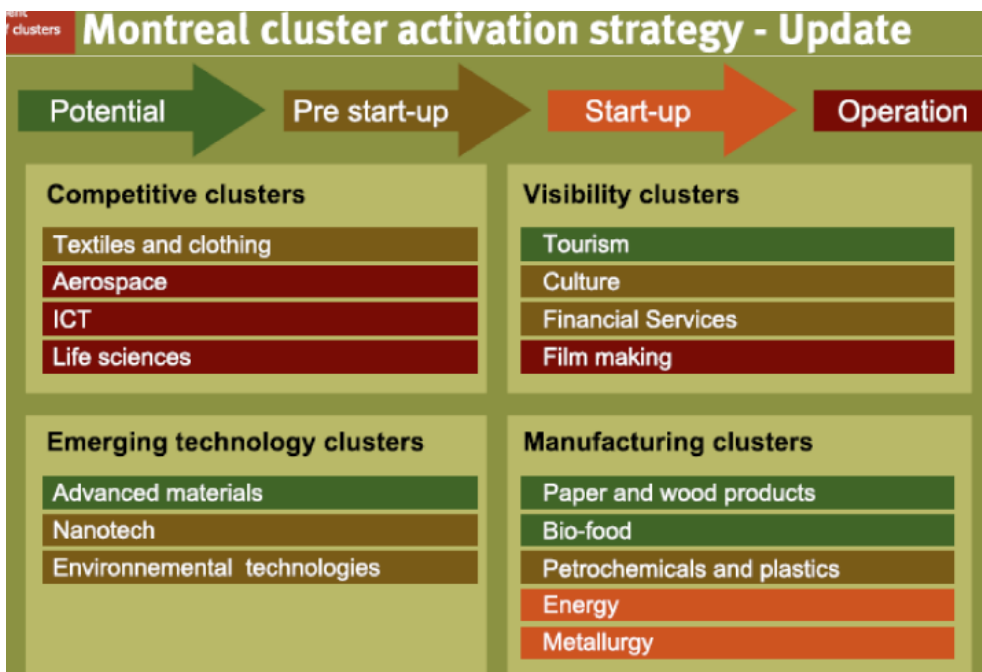

Källa: CMM

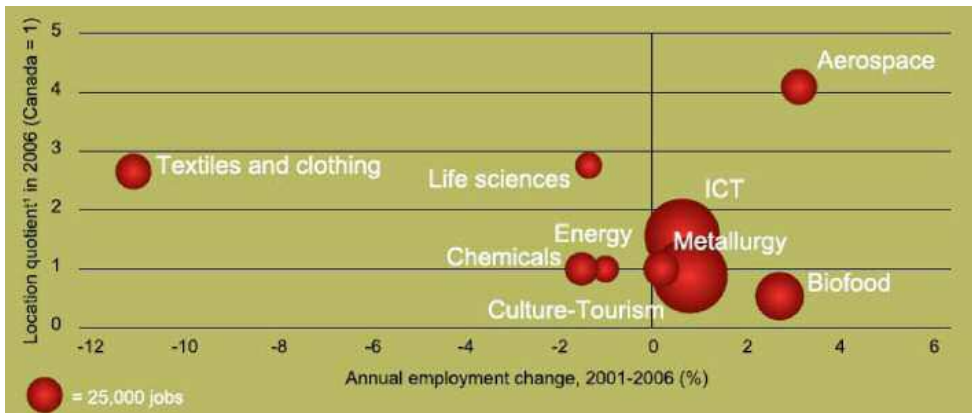
Sexton ekonomiska kluster i fyra grupper

Sexton ekonomiska kluster har identifierats i Montréal, indelade i fyra kategorier:

- **Konkurrenskluster** som har ett internationellt genomslag:
flygindustri, Life sciences, ICT, textil/kläder.
- **Synlighetskluster** som främjar regionens internationella rykte:
kultur, film, turism, tjänster
- **Spjutspetskluster** med växande mikrokuster:
nanoteknologi, miljöteknik, nya material
- **Produktionskluster** som baseras på naturresurser:
biolivsmedel, energi, petrokemi/plast, metallurgi, papper och träprodukter.

Källa: CMM, 2007

Källa: CMM, 2007

Klustren Aerospace, Life sciences, Textiles och ICT är relativt mer specialiserade i Montréal jämfört med genomsnittet i Kanada (location quotient Kanada= 1). Mellan 2001 och 2006 fick flygindustrin den största procentuella ökningen av arbetstillfällen (över 3 procent), följt av biofood (3 procent), kultur/turism, ICT och metallurgi (under 2 procent). Bland de kluster som tappat sysselsättning finns life sciences, energi, petrokemi (noll till minus 2 procent) och textil/kläder (minus 11 procent).

Flygindustrin

Med en arbetskraft på 38 000 anställda, 170 olika arbetsplatser och 250 underleverantörer är Montréal världsledande inom flyg och rymd, strax under Seattle och före Toulouse. 55 procent av den kanadensiska tillverkningen sker i regionen. Sektorn omfattar flygplansmontering, motortillverkning, underhåll och reparationer. Regionen är en av världens få platser som rymmer nästan alla flygkomponenter inom en 30 km radie.

Ledande företag är Bombardier Aerospace, Bell Helicopter Textron Canada, Pratt & Whitney, CAE, Messier-Dowty International, CMC Electronics, Rolls Royce Canada, EMS Space and Technologies, ABB Bomem, Héroux-Devtek. Industrin investerar 10 procent av intäkterna i FoU – dvs 70 procent av vad som investeras i hela Kanada.

Tre världsorganisationer har säte i Montréal: The International Civil Aviation Organization (ICAO), The International Air Transport Association (IATA) och The Airline Telecommunication and Information Services (SITA). Utbildning och forskning sker på McGill universitetet, Université de Montréal och Concordia universitetet, Centre des technologies de fabrication en aérospatiale, Canadian Space Agency m fl.

En oberoende idéell verksamhet av PPP-karaktär – Aéro Montréal – har inrättats; den främjar samarbete mellan aktörerna och verkar för att optimera det regionala klustrets internationella konkurrenskraft, tillväxt och synlighet. Aéro Montréal finansieras med regionala medel (CMM) och dess styrelse består av representanter från näringsliv, institutioner och offentlig sektor.

Life sciences

Klustret är mycket dynamiskt och sysselsätter 40 500 människor på 660 anläggningar. Montréal ingår i Nordamerikas tio största regioner vad gäller sysselsättning i life sciences och är nummer tre vad gäller antal företag i sektorn (efter Los Angeles och Boston). Här samlas 31 procent av Kanadas biotechföretag och 45 procent av dess farmaceutiska näringsliv. Klustret fokuserar på hela produktionskedjan av märkesläkemedel (från grundforskning till tillverkning och kommersialisering) – jämfört med Toronto som koncentrerar sig mer på tillverkning av generiska läkemedel.

Ledande företag är AstraZeneca, Boehringer Ingelheim, Bristol-Myers Squibb, CTBR, Draximage, DSM Biologics, GlaxoSmithKline, IMS Health Canada, Johnson & Johnson, Laboratoires Abott, Merck Frosst, Novartis, Pfizer, Pharmascience, Pharmetics, ratiopharm, Sabex, Sanofi-aventis, Schering, Services Pharma MDS, Tyco Medical, Wyeth. Svenska företag etablerade i regionen och aktiva inom life sciences är bl.a. AstraZeneca, Gambro, Ortivus.

I Montréal investeras över US 500 miljoner om året i forskning inom hälsosektorn. Alla fem universitet är aktiva: McGill universitet, Université de Montréal, Université du Québec à Montréal/UQAM, Concordia och INRS Santé-Institut Armand-Frappier - totalt 9 000 registrerade studenter inom området. McGill är värd för Centre d'Innovation Génome Québec och det finns tre ledande internationellt kända forskningsinstitut, Institut de Recherche en Biotechnologie, Institut de Recherche Clinique de Montréal, INRS Santé-Institut Armand-Frappier. I regionen finns också fem biotechparker och sexton universitetssjukhus. Ett klustersekretariat – Montréal InVivo – främjar klustrets utveckling, med syfte att bättre integrera regionens universitetssjukhus och använda dem som klustrets utvecklingsmotorer.

ICT

Regionen är en hotbed av FoU-aktiviteter inom ICT med nästan 12 500 arbetstillfällen i olika forskningscenter. 2 700 företag sysselsätter totalt 95 000 människor inom bl.a. microelektronik och nya material, matematik och modellering, data- och nätverks-tillämpningar, multimedia (videospel och e-handel), photonik samt nya bio-ICT- och nano-ICT-industrier. Klustret är koncentrerat till staden Montréal. Aktiva universitet inom sektorn är McGill, Concordia, Université de Montréal, Ecole Polytechnique, UQAM. Ca 11 300 studenter finns på universitet och institut. Det finns två kuvöser, Cité du multimedia och tre industriparker.

Ledande företag är: BCE (Bell Canada Enterprise), CGI Group, CAE (Canadian Aviation Electronics), IBM, Vidéotron, Nortel Networks, Ericsson Research, Microcell Telecom-

munications, Matrox, Sanmina-SCI, Viasystems, Rogers Communications, Ubisoft, Flextronics, Autodesk, Softimage, Electronic Arts, Teleglobe, Allstream, NSB Informatique, Telus, DMR Fujitsu. Svenska företag inom ICT i regionen är bl.a. Ericsson Research Canada och Cale Access.

Montréal International har nyligen formellt lanserat ICT-klustret och inrättat Techno-Montréal, en idéell organisation som främjar nätverkning mellan aktörer och samarbete näringsliv, akademi och institutioner.

Kultur och film

Montréal är Québecs viktigaste kulturnod. Sektorn sysselsätter ca 90 000 personer (inklusive film). Film- och tv-sektorn sysselsätter 22 000 människor i regionen. Montréalregionen är rankad 2:a bland Nordamerikas 24 städer för storleken på sin kreativa arbetskraft. Regionen är bland de fem mest eftersökta internationella städerna av kreativa arbetare. Québec Film and Television Council – med kontor i Montréal gamla stan – främjar Québec som lokaliserings- och produktionscenter för film med utländska producenter och samarbetar med det lokala näringslivet för att förstärka serviceinfrastrukturen.

Övriga kluster

Klusterstrategin baseras på näringslivets förmåga och dynamik att agera underifrån. Utöver de fyra konkurrenskraftiga kluster ovan håller en dussin till på att utvecklas; turism (Montréal har 14 miljoner besökare om året), tjänster (svenska Mercuri International Group är bland annat på plats), textil och kläder (med bl a svenska Jofa), nanoteknologi, miljöteknik (ITT Flygt bl a), nya material (svenska företag är bl a Metso Powdermet och RollsRoyce/Marine Propulsion (fd KameWa), biolivsmedel, energi med bl a Hydro-Québec, GE Canada, Alstom Canada, ABB, Siemens Canada, petrokemi och plast och metallurgi. Den senare sektorn sysselsätter över 40 000 människor. Utbildning och forskning sker på Ecole Polytechnique, McGill, Concordia och på forskningsinstitut som Institut des Matériaux industriels och Hydro-Québec. Ledande företag är bl.a. Alcan, Bechtel, Alcoa, Ispat Sidbec, Norambar, Stelfil, Noranda, Paccar, Nova Bus (Volvo Bus).

Svenska företag aktiva inom sektorn är Atlas Copco, Assa Abloy, Castolin Eutetic Group, Husqvarna, Iggesund Tools och Volvo Bus. Också papper och träprodukter är ett växande kluster med ledande företag som Domtar och Tembec. Svenska företag aktiva inom sektorn är BTG Group, Kvaerner Pulping, Lorentzen & Wettre Scandinavien, Noss.

En aktiv ekonomisk utvecklings- och klusterpolitik

I Montréal har den förda politiken spelat stor roll i klustrens utveckling och framgång. Under lågkonjunkturen i början på nittioalet framlade Québecs regering en ny ekonomisk utvecklingsstrategi för Québec, baserad på Michael Porters kluster teori, för att mobilisera provinsens alla aktörer – näringsliv, arbetskraft, fackförbund, universitet, forskningscentra, regeringen, invånare – och bli mer konkurrenskraftiga.

Under ledarskap av Gérald Tremblay, Montréal borgmästare och ordförande i Communauté Métropolitaine de Montréal (CMM) har Montréal sedan 2002 förankrat klustermodellen för att utveckla regionens produktionssystem och höja Montréal internationella rykte i branscher som präglas av innovation och kreativitet. Sedan 2003 har Montréalregionen (CMM) antagit en strategisk vision för sin ekonomiska, sociala och miljömässiga utveckling till 2025, tagit fram en ekonomisk utvecklingsplan (Economic Development Plan) och strategi för långsikt utveckling och offentliggjort en innovationsstrategi (metropolitan innovation strategy).

Innovationsstrategi

– en delkomponent för regionens utveckling

Montréalregionen håller nu på att genomföra innovationsstrategin, samråd har skett och fyra strategiska frågor för innovation har preciserats (governance, teknologisk företagsamhet, utveckling av humankapital och tillgång till nätverkbaserad innovation). Fem "nycklar till innovation" har identifierats:

- konkurrera – öka företagets konkurrenskraft genom bättre tillgång på nätverksbaserad innovation,
- kommersialisera – underlätta tillgång till riskkapital för prekommersialisering och öka finansiering för nya teknikföretag,
- skapa – stimulera företagsamhet hos forskare, oberoende uppfinnare och teknologiföretag,
- coacha – utveckla humankapital, främja utbildningsprogram, samarbeta – gemensam marknadsföring och initiativ.

Verktyg för att stödja klusterutveckling och ekonomisk utveckling

För att stödja klustren håller Montréalregionen på att utveckla ett innovativt informationshanteringssystem – Integrerat Transaktionellt InformationsSystem ITIS – om klustren som ska kunna användas av eventuella kunder och investerare. Systemet ska vara kompatibelt med andra system i världen och främja nätverkande.

CMM har också inrättat en regional konkurrensfond för att ekonomiskt stödja utvecklingen av organiserade regionala kluster som definierat en tillväxtstrategi. Finansieringen motsvarar totalt CAD 18 miljoner över en treårsperiod och kommer från fyra håll – kommunal, provinsial, federal och privat sektor.

En annan viktig aktör i Montréal klusterutveckling inom högteknologiska sektorer är Montréal International (MI) - ett offentligt-privat partnerskap, PPP, som sedan 1996

stödjer regionens ekonomiska utveckling och internationella positionering. Montréal International främjar utländska investeringar och etableringar i regionen av företag/organisationer, stödjer utländska experters integration, anordnar internationella konferenser och seminarier, och informerar om investeringsmöjligheter i regionen. De 120 medlemmarna kommer både från offentlig och privat sektor och bidrar till organisationens finansiering (CAD 9.1 miljoner från federal/ provinsiell/ CMM/ staden Montréal, CAD 1.2 miljoner från privata företag i 2006). MI härbärgerar klusterssekretariaten Montréal InVivo (Life sciences) och TechnoMontréal (ICT).

Starka universitet och forskning

Med fem universitet, sju högskolor, 156 000 universitetsstudenter, 200 forskningscentra och 1 500 institutioner aktiva inom FoU är Montréal Kanadas största FoU-komplex. Montréal är den stad i Kanada som satsar mest universitetsmedel på forskning.

Enligt Montréal International's attraktionsindikatorer 2007 ligger Montréalregionen högt bland Nordamerikas 20 största regioner när det gäller satsningar på universitetsutbildning och forskning, men också då det gäller output i form av antal vetenskapliga artiklar, patent och tillgång till riskkapital.

Regionen präglas av den kunskapsintensiva ekonomin. Det är Nordamerikas tätaste region för högteknologiska jobb, 60 procent av alla kanadensiska ingenjörsföretag finns här. Regionen har Nordamerikas högsta utbildningsnivå per capita, spenderar mest på FoU i förhållande till BNP och har också Kanadas största tvåspråkiga arbetskraft.

Omfattande kollektivtrafiksystem

Montréalregionen härbärgerar ett välfungerande tunnelbane- och bussystem som används av över 1.3 miljoner pendlare dagligen (dvs 85 procent av hela Québecks resor med kollektivtrafik). Stora investeringar i kollektivtrafik är på gång med tunnelbanan som har förlängts under floden norr om Montréal (tre nya stationer på ön Laval) och snabbtågsprojekt mellan flygplatsen och centrum.

Medan Société des Transports de Montréal (STM) ansvarar för Montréal's tunnelbana och bussar på ön Montréal står Agence Métropolitaine de Transport (AMT) för planering och koordinering av hela regionens kollektivtrafik. Årligen sker 25 miljoner bussresor och 12 miljoner resor på fem pendeltågslinjer. Det finns 20 busskorridorer, 52 park&drive, 21 transportsföretag och regionen har ett integrerat månadspass. Ett projekt av snabbspårväg (light rail transit system) mellan Montréal centrum och staden Longueuil på södra delen av regionen planeras också.

I centrala Montréal pågår omstrukturering/integrering av universitetssjukhus och -institutioner med Centre Hospitalier de l'Université de Montréal CHUM 2010 och Centre Universitaire de la Santé de McGill CUSM.

Investeringar i infrastruktur

Infrastruktur av storregional karaktär finansieras delvis av Québecs regering (t.ex. motorvägar, universitetssjukhus, Agence métropolitaine de Transports AMT); andra finansiärer är Communauté Métropolitaine de Montréal och staden Montréal. Vad gäller modernisering/omstrukturering av universitetssjukhus CHUM och CUSM kommer utöver finansiellt stöd från Québecs regering en del komponenter att genomföras i PPP-form. Kollektivtrafiken finansieras av CMM och dess 82 kommunmedlemmar med bidrag från Québecs regering och passageraravgifter. Det finns också exempel på kontrakt mellan två nivåer: efter kommunsammanslagningen på ön Montréal (2002) undertecknade den nya staden Montréal ett contrat de ville 2003-2007 med Québecs regering gällande investeringar i stora infrastrukturprojekt. Planeringscyklerna har stora likheter med de svenska.

Samhällsklimat med joie de vivre

Montréalregionen växer men långsammare än Toronto. En demografisk tillväxt på 5.2 procent mellan 2001 och 2006 placerar regionen på artonde plats i Nordamerika.

Regionen präglas av tolerans, etnisk/kulturell mångfald, kreativitet och intellektuell vitalitet, låga boende- och levnadskostnader, säker och ren miljö. Regionens intar en andra plats bland Nordamerikas 20 största städer vad gäller livskvalité, hälsosystemskvalité och hygienivå enligt MIs attraktionsindikatorer 2007. En blandning av europeisk och nordamerikansk kultur ger Montréal dess charm och joie de vivre.

Källa: CMM

Multikulturellt med franskspråkig dominans

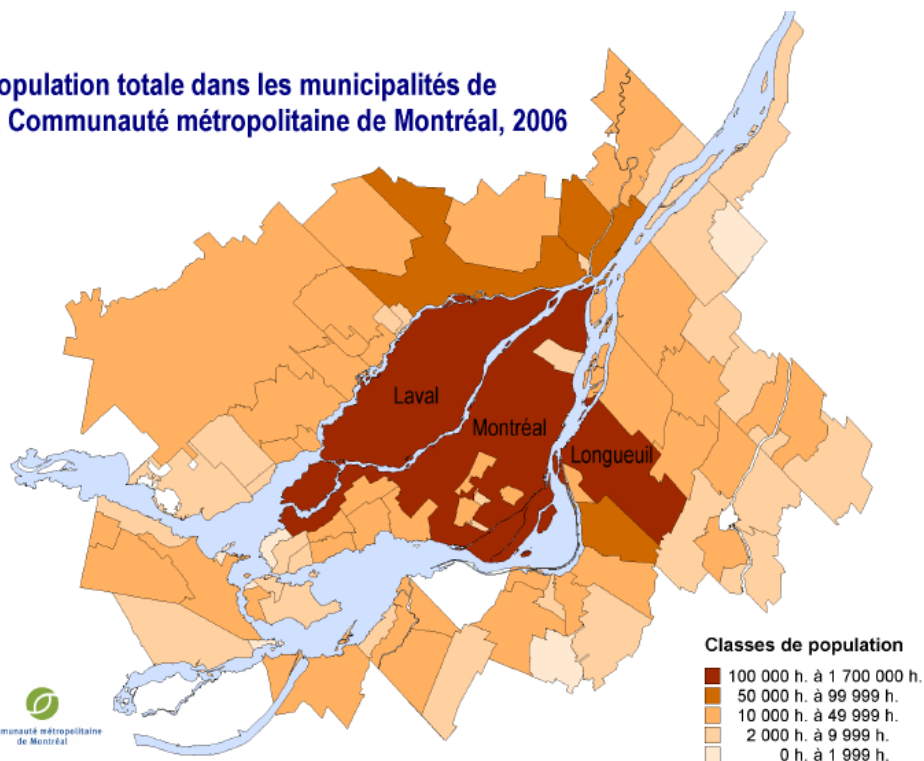
Av Kanadas befolkning på 32.6 miljoner invånare är 60 procent engelsktalande och 23 procent fransktalande. Bilden är annorlunda i provinsen Québec där 81 procent av dess 7.5 miljoner invånare är fransktalande och 8 procent engelsktalande. Montréalregionen är mer mångkulturell än provinsen i övrigt: 67 procent av befolkningen är fransktalande, 12 procent engelsktalande och 19 procent har övriga modersmål. Det finns ca 80 språk i regionen bl.a. spanska, italienska, grekiska, arabiska, tyska och kinesiska. Tvåspråkig arbetskraft är vanligt. Restaurangutbud och kulturliv i allmänhet är omfattande och internationellt.

Regionen lockar nyanlända invandrare till provinsen Québec: av de drygt 32 000 invandrare om året som kom till provinsen mellan 1993 och 2003 har 80 procent bosatt sig i Montréalregionen. Förstagerationsinvandrare står för nästan 20 procent av regionens befolkning och 80 procent av dem bor i staden Montréal. 400 000 invånare tillhör någon "synlig minoritet". Staden Montréal har sedan 1988 en interkulturell politik som främjar interkulturell mångfald och invandras integration.

Nya styrelseformer för storstadsregionen

Få provinser i Kanada har någon regional nivå. Provinzen Québec är ett undantag med två storstadsregioner (Communauté Métropolitaine de Montréal och Communauté Métropolitaine de Québec) och länskommuner (municipalités régionales de comté) (MRC). Organisationerna består av valda företrädare från territoriets lokalkommuner. Största delen av Communauté Métropolitaine de Montréal's budget kommer från medlemskommunerna genom en särskild fördelning. Därtill kommer riktade bidrag från Québecs regering. Fastighetsskatt är kommunernas viktigaste inkomstkälla i Kanada som kompletteras av bidrag från federal eller provinsiella regeringar och avgifter på kommunala tjänster.

Population totale dans les municipalités de la Communauté métropolitaine de Montréal, 2006

Source: Statistique Canada, Recensement 2006

Källa: CMM

I Montréalregionen med 82 lokala kommuner finns tre större städer: Montréal, Laval och Longueuil. År 2002 skedde under ledning av Québecs regering (Parti Québécois) en sammanslagning av 28 lokala kommuner på ön Montréal för att förstärka staden Montréal och av 8 kommuner på flodens södra strand för att förstärka staden Longueuil. Efter valet 2003 och maktskiftet på provinsiell nivå (Parti Libéral) bad en del av kommunerna att få återskapas, 15 på ön Montréal och 4 i Longueuil. Regionen omfattar dessutom (helt eller delvis) 14 municipalités régionales de comté (MRC).

Montréalregionen som institution är ung. Québecs regering inrättade Communauté Métropolitaine de Montréal (CMM) år 2001 i syfte att ta hand om strategiska regionala frågor. CMM omfattar alla kommuner inom Montréal's funktionella region. CMM styrs av en rådsförsamling som består av kommunborgmästarna. Verksamheten finansieras i huvudsak av medlemskommunerna. Det finns alltså på regional nivå inga direkta val eller någon beskattningsrätt, något som gäller i hela Kanada.

Communauté Métropolitaine de Montréal (CMM) arbetar efter fyra huvudmål:

- Att ge regionen en gemensam vision, en ekonomisk utvecklingsplan och en fysisk planerings- och utvecklingsplan i överensstämmelse med varandra, i syfte att få en konkurrenskraftig region internationellt;
- Att få en harmonisk och jämlik utveckling i hela regionen med god miljö och kvalité för dess invånare;
- Att få rätt att taxera ut skatt på regional nivå baserad på diversifierade inkomstkällor;
- Att harmonisera regeringens och regionala organisationers program och politik med CMMs verksamheter.

Som ny institution på arenan måste CMM bygga sin ställning och agera proaktivt med hänsyn till en myriad av redan befintliga (och ibland konkurrerande) aktörer och spelregler. Nationellt spelar CMM en aktiv roll tillsammans med Kanadas övriga storstadsregioner (bl.a. Toronto) i debatten för att tillskapa starkare storstadsregioner, politiskt, juridiskt och med bredare finansieringsmöjligheter och rätt att taxera ut skatt.

På provinsiell och federal nivåer har partipolitiken stor betydelse: liberala (Parti Libéral) mot Parti Québécois på provinsiell nivå i Québec, liberala mot konservativa på federal nivå. För närvarande leds Kanadas regering av Konservativa medan provinsen Québec leds av Parti Libéral – med alla komplikationer som detta kan medföra.

Jämförelse – Toronto, Montréal och Stockholm-Mälarenregionen

	Toronto GTA	Montréal CMM	Stockholm- Mälarenregionen
Antal kommuner	25 (+4 regioner)	82 (+5 regioner)	65 (+5 landsting)
Yta, km²			
Region	7 000	4 360	34 523
Stad	630	366 (ön 500)	188
Tätortsområde	1 885.1	1 088.4	534.1 (Stockholms tätort)
Befolkning, miljoner inv.			
Region	5.4 (45% av Ontario)	3.5 (49% av Québec)	3.0 (33% av Sverige)
Stad	2.6	1.64	0.78
Tätortsområde	5.1	3.1	1.38 (Stockholms tätort)
Befolkningsprognos, region	7.4 (2030)	3.9 (2021)	3.5 (2030)
Tillväxtprognos/år	1.4%	0.6%	0.66%
Befolkningstäthet, inv/km²			
Region	800	900	88 (300 i Stockholms län)
Tätortsområde	2 700	2 880	2 600 (Stockholms tätort)
Bostäder			
Region		1.39 miljoner	1.45 miljoner
Personer/hushåll (region)		2.4	2.1
Invandrare	44-50%	20%	17% (20 Stockholms län)
Ekonomi			
BRP region	US 109 miljarder	CAD 137 miljarder	SEK 1 001 miljarder
BRP % av landet		50% av Québecs	39% av Sverige
BRP per capita region		CAD 37 700 (2005)	SEK 331 111 (2004)
Antal företag	150 000	110 000	
OECD-rankning		45/66	25/66
Arbetskraft			
Region	3.1 miljoner	1.83 miljoner	1.57 miljoner
% av landets		49% av Québecs	35% av Sveriges
Stad	1.4 miljoner		
Kluster (arbetskraft)			
Aerospace	19 000	39 000	
Bilindustri	51 000	40 700 metallurgi	13 600
Energi och miljö	30 000		
ICT	148 000	95 000	77 600
Life sciences	140 000	40 500	26 400
Financial services	200 000		49 700
Kultur		90 000	52 100

	Toronto GTA	Montréal CMM	Stockholm- Mälarenregionen
Högre utbildning			
Universitet och colleges	5+6	5+7	Totalt 27
Registrerade studenter	200 000	156 000	100 000
Bef 25-64 med studentexamen		58%	56%
Bef 20+ med studentexamen			
Transport			
Väglängd/inv tätortsområde	4.1 m	4.5 m	4.5 m
Bilar		1.84 miljoner	1.28 miljoner
Bilar/bostad		1.32	0.88
Bilar/1000 invånare		540	423
Resor per dygn		7.3 miljoner	5 miljoner (AB-län)
- varav med bil		67.6%	46% (AB-län)
- varav med kollektivtrafik		16.4% dvs 1.2 milj	28% dvs 1.4 milj (AB-län)
Fm rusningstid mot centrum		54% med kolltrafik	70% kolltrafik (AB-län)
Flygplats			
Passagerare/år	30 miljoner	11.5 miljoner	21.2 miljoner
Ton gods/år	350 000		58 000
Hamn			
Ton gods/år	2.5 miljoner (2004)	24.3 miljoner	19.5 miljoner
Turism			
Besökare/år	18 miljoner	14 miljoner	13 miljoner
MercerHRs rankning 2007			
Livskvalité	15/49	22/49	20/49
Hälsa och miljöskvalité	21/50	10/50	6/50
Höga levnadskostnader	82		23/50

KÄLLOR:

Information om Toronto:

City of Toronto

www.toronto.ca

Greater Toronto Marketing Alliance

www.greatertoronto.org

Information om Montréal:

Staden Montréal

www.ville.montreal.qc.ca

Communauté métropolitaine
de Montréal CMM

<http://cmm.qc.ca/>

Montréal International MI

www.montrealinternational.com

Information om Stockholm-Mälardalregionen:

Mälardalsrådet

www.malardalsradet.se

Neptis Foundation, Metropolitan
Indicators 2007 (för tätortsområdena)

www.neptis.org

Sveriges Exportråd

www.swedishtrade.se

Den här rapporten är en del av Mälardalsrådets arbete "Benchmarking Regions".

Utöver att tjäna som ett kunskapsunderlag för den omvärldsintresserade, syftar rapporten också till att inspirera till att jämföra och lära av andra storstadsregioner. Rapporten utgör också ett underlag för kommande International Study Mission.

Hösten 2005 genomfördes Stockholm-Mälardalsregionens första International Study Mission till Seattle. 2007 till Dublin, Irland, och 2008 går resan till Singapore/Kuala Lumpur. För mer information se www.benchmarkingregions.se.

Mälardalsrådet Hantverkargatan 3H, 105 35 Stockholm

Tel 08-508 290 03 Fax 08-508 295 58

kansliet@malardalsradet.se www.malardalsradet.se